

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

Datum
27 juni 2017
Ons kenmerk
ECLBR/U201700479
Lbr. 17/038
Telefoon
(070) 373 8843
Bijlage(n)
3

Onderwerp
Model APV-bepaling aanpak woonoverlast

Samenvatting

Per 1 juli 2017 treedt de Wet aanpak woonoverlast in werking. Die wet maakt het mogelijk dat de gemeenteraad de burgemeester de bevoegdheid toekent om bij ernstige en herhaaldelijke woonoverlast gedragsaanwijzingen op te leggen aan de overlastgever. De VNG staat daar positief tegenover. Gemeenten worstelen al lang met het weerbarstige probleem van de woonoverlast. Dit nieuwe instrument voorziet dan ook zeker in een behoefte.

Het ligt voor de hand dat de gemeenteraad – als hij er voor kiest de burgemeester deze bevoegdheid toe te kennen – dit doet in de Algemene plaatselijke verordening (APV). Meerdere gemeenten hebben al laten weten dat van plan te zijn, en dat zij behoefte hebben aan een model APV-bepaling van de VNG.

Zo'n bepaling wordt met deze ledenbrief aangeboden.

Daarbij merken wij wel op dat deze bevoegdheid om gedragsaanwijzingen op te leggen vrij nieuw is in het Nederlandse recht en de burgemeester belast met een nieuwe taak. Het is zaak om bij de toepassing van dit instrument een zorgvuldige start te maken.

Aan de leden

Datum

27 juni 2017

Ons kenmerk

ECLBR/U201700479

Lbr.17/038

Telefoon

(070) 373 8843

Bijlage(n)

3

Geacht college en gemeenteraad,

Inwerkingtreding Wet aanpak woonoverlast

Per 1 juli 2017 treedt de Wet aanpak woonoverlast (initiatief wetsvoorstel Tellegen) in werking. Die wet maakt het mogelijk dat de gemeenteraad de burgemeester de bevoegdheid toekent om bij ernstige en herhaaldelijke woonoverlast gedragsaanwijzingen op te leggen aan de overlastgever. De VNG staat daar positief tegenover. Gemeenten worstelen al lang met het weerbarstige probleem van de woonoverlast. Zo'n instrument voorziet dan ook zeker in een behoefte.

De Raad kan een bepaling opnemen in de APV

Het ligt voor de hand dat de gemeenteraad – als hij er voor kiest de burgemeester deze bevoegdheid toe te kennen – dit doet in de Algemene plaatselijke verordening (APV). Meerdere gemeenten hebben al aangegeven dat van plan te zijn, en dat zij behoefte hebben aan een model APV-bepaling van de VNG.

Zo'n bepaling wordt met deze ledenbrief aangeboden.

Vorbereiding en uitvoering

Daarbij merken wij wel op dat deze bevoegdheid om gedragsaanwijzingen op te leggen vrij nieuw is in het Nederlandse recht. Het is zaak om bij de toepassing van dit instrument een zorgvuldige start te maken. De burgemeester moet de gelegenheid en de tijd worden gegund om, in afstemming en overleg met bijvoorbeeld politie, gemeentelijke handhavers en toezichthouders, woningcorporaties en anderen, beleid vorm te geven.

Minstens zo belangrijk, met de burgemeester zal moeten worden afgestemd wat er al dan niet in de verordening wordt opgenomen en wat daarvan de consequenties zijn. Zoals prof. Brouwer opmerkt op de site van het Centrum voor Openbare Orde en Veiligheid

(<http://www.openbareorde.nl/tijdschrift/bevoegdheid-tot-gedragsaanwijzing-bij-woonoverlast/>):

“Welke gedragsaanwijzingen de burgemeester kan geven, hangt af van de raad”, en “Voorzichtigheid en terughoudendheid van de raad zijn echter geboden”. De raad kan de burgemeester met een enorme hoeveelheid extra werk opzadelen. Weliswaar kan de burgemeester zijn bevoegdheid slechts uitoefenen indien de ernstige en herhaaldelijke hinder redelijkerwijs niet op een andere geschikte wijze kan worden tegengegaan. Maar ook het afwijzen van verzoeken van burgers tot toepassing van zijn gedragsaanwijzingsbevoegdheid zal de burgemeester steeds goed moeten motiveren”.

Expertteam

Het Centrum Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV, www.hetCCV.nl/woonoverlast) heeft een expertteam gevormd (met leden uit het CCV, Woontalent, de Rijksuniversiteit Groningen, Aedes, het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het ministerie van Veiligheid en Justitie en de VNG). Het expertteam stelt zich primair ten doel om kennis over en ervaringen met de nieuwe wet, en ook de ‘zorgkant’ (hulpverlening), bij de aanpak te betrekken. Het zal in de praktijk vaak voorkomen dat woonoverlast gepaard gaat met andere problematiek, zoals schulden, psychische problemen, verslaving, e.d.

Van de site van het CCV kunt u ook de brochure “Aan de slag met de aanpak van woonoverlast” downloaden:

https://hetccv.nl/bestellen/producten/productdetail/?tx_cart_product%5Bproduct%5D=48&tx_cart_product%5Baction%5D=show&tx_cart_product%5Bcontroller%5D=Product&cHash=cbe55e0300ee3c387040a0a1f1d2dd3b

Model APV-bepaling aanpak woonoverlast

Artikel 2:79 Woonoverlast als bedoeld in artikel 151d Gemeentewet

1. Degene die een woning of een bij die woning behorend erf gebruikt, of tegen betaling in gebruik geeft aan een persoon die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de basisregistratie personen is ingeschreven, draagt er zorg voor dat door gedragingen in of vanuit die woning of dat erf of in de onmiddellijke nabijheid van die woning of dat erf geen ernstige en herhaaldelijke hinder voor omwonenden wordt veroorzaakt.

2. Als de burgemeester een last onder dwangsom of onder bestuursdwang oplegt naar aanleiding van een schending van deze zorgplicht kan hij daarbij aanwijzingen geven over wat de overtreder dient te doen of na te laten om verdere schending te voorkomen. De burgemeester stelt beleidsregels vast over het gebruik van deze bevoegdheid.

[3. De last kan in ieder geval worden opgelegd bij ernstige en herhaaldelijke:

- a. geluid- of geurhinder;
- b. hinder van dieren;
- c. hinder van bezoekers of personen die tijdelijk in een woning of op een erf aanwezig zijn;
- d. overlast door vervuiling of verwaarlozing van een woning of een erf;
- e. intimidatie van derden vanuit een woning of een erf.]

Toelichting model APV-bepaling

Algemeen

Per 1 juli 2017 treedt de Wet aanpak woonoverlast in werking:

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/dossier/34007>

Deze wet behelst het opnemen van een nieuw artikel 151d in de Gemeentewet:

Artikel 151d

1. De raad kan bij verordening bepalen dat degene die een woning of een bij die woning behorend erf gebruikt of tegen betaling in gebruik geeft aan een persoon die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de basisregistratie personen is ingeschreven, er zorg voor draagt dat door gedragingen in of vanuit die woning of dat erf of in de onmiddellijke nabijheid van die woning of dat erf geen ernstige en herhaaldelijke hinder voor omwonenden wordt veroorzaakt.

2. De in artikel 125, eerste lid, bedoelde bevoegdheid tot oplegging van een last onder bestuursdwang wegens overtreding van het in het eerste lid bedoelde voorschrift wordt uitgeoefend door de burgemeester. De burgemeester oefent de bevoegdheid uit met inachtneming van hetgeen daaromtrent door de raad in de verordening is bepaald en slechts indien de ernstige en herhaaldelijke hinder redelijkerwijs niet op een andere geschikte wijze kan worden tegengegaan.

3. Onverminderd de laatste volzin van het tweede lid kan de last, bedoeld in de eerste volzin van dat lid, een verbod inhouden om aanwezig te zijn in of bij de woning of op of bij het erf. Het verbod geldt voor een periode van tien dagen. De artikelen 2, tweede lid, en vierde lid, aanhef en onder a en b, 5, 6, 8, eerste lid, aanhef en onder a en b, 9 en 13 van de Wet tijdelijk huisverbod zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de burgemeester bij ernstige vrees voor verdere overtreding de looptijd van het verbod kan verlengen tot ten hoogste vier weken.

Ultimum remedium

Uit de wet volgt dat dit instrument is bedoeld als een ultimum remedium. Het tweede lid van het wetsartikel regelt dat het instrument van de bestuursdwang (voor de goede orde, dat impliceert dat de burgemeester ook een last onder dwangsom kan opleggen) alleen wordt ingezet als er geen andere geschikte manier voorhanden is om de overlast aan te pakken. Bij een besluit om op grond van deze bepaling een last onder bestuursdwang of een last onder dwangsom op te leggen zal de burgemeester dus moeten motiveren dat er geen andere geschikte instrumenten waren om de woonoverlast tegen te gaan. Alleen al daarom zal er aan zo'n besluit een stevig dossier ten grondslag moeten liggen. Het meest overtuigend zou zijn als uit het dossier blijkt dat andere instrumenten als buurtbemiddeling al zijn geprobeerd zonder het gewenste resultaat.

Het ultimum remedium karakter geldt in nog sterkere mate als er sprake is van een huisverbod als bedoeld in het derde lid van artikel 151d. Een zo zware maatregel, die een inbreuk betekent op het grondwettelijk beschermde woonrecht, is alleen mogelijk wanneer de ernst van de situatie dat eist en er werkelijk geen andere optie meer open staat.

Artikelsgewijze toelichting

Lid 1

Dit lid is geformuleerd als een zorgplichtbepaling. Een bewoner hoort zich zo te gedragen dat zijn of haar burens daar geen ernstige hinder van ondervinden. Bij ernstige en herhaaldelijke hinder kan ook de verhuurder worden aangesproken.

Lid 2

Als last onder bestuursdwang of dwangsom kan de burgemeester gedragsaanwijzingen opleggen aan de overtreder. Het tweede lid schrijft ook voor dat de burgemeester in beleidsregels vastlegt hoe hij of zij invulling geeft aan deze bevoegdheid.

[Lid 3

In het derde lid regelt de raad in welke gevallen de burgemeester toepassing kan geven aan deze bevoegdheid. Wij hebben overwogen om daarbij ook ernstige "vervuiling of verwaarlozing van een woning of een erf" op te nemen. Daarbij is het punt dat artikel 7:21 van het Bouwbesluit de facto hetzelfde regelt, ook met het tegengaan van overlast als motief. Dit artikel zal naar verwachting met de inwerkingtreding van de Omgevingswet vervallen, maar daar zal nog wel de nodige tijd over heen gaan.]

Deze ledenbrief bevat drie bijlagen:

Bijlage 1 - Was-wordt-tabel met artikelsgewijze toelichting: Deze kan desgewenst gebruikt worden voor de raadsvoordracht voor de wijziging van de verordening.

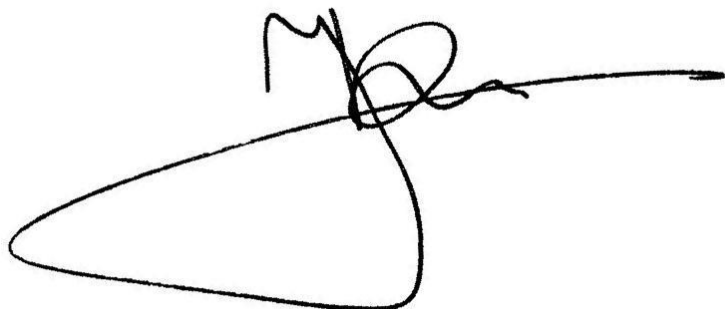
Bijlage 2 - Model Raadsbesluit wijziging Algemene plaatselijke verordening: Opgemaakt in Word 2.0-format (GVOP/DROP) voor publicatie, zonder toelichting.

Bijlage 3 - Geconsolideerde tekst van de Model Algemene plaatselijke verordening met wijzigingen bijgehouden.

Voor vragen over deze ledenbrief kunt u terecht bij het Informatiecentrum van de VNG (070-373 8393 of e-mail: info@vng.nl).

Hoogachtend,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized loop on the left and a horizontal line extending to the right.

J. Kriens
Algemeen Directeur